Poštarina plaćena u gotovu.

ŽIVOT S CRKVOM

III. nedjelja po Duhovima

God. I. 30. VI. 1935. Broj 31.

Boja je ove nedjelje bijela.

26607

SADRŽAJ:

Ovo pročitaj prije sv. Mise. — Nedjelja Isusova milosrđa.

Sv. Misa III. nedjelje po Duhovima str. 6

Ovo pročitaj u nedjelju i preko sedmice — Za život preko sedmice. — Tri velika blagdana. — Razumiješ li obrede sv. Mise. — Malim prijateljima.

Što znači naslovna slika?

PJESMA O DOBROM PASTIRU.

Nebrojeno je pjesama u svim književnostima svijeta ispjevano iz pastirskog života. I u uzvišenoj, Bogom nadahnutoj pjesmarici Davidovih psalama nalazi se prekrasna pjesma o dobrom Pastiru. U raznim se crkvenim obredima i raznim se Misama moli taj 22. psalam, pa je pravo da ga kršćani što bolje upoznaju i uzljube. Evo ga u prijevodu Rimskog Obrednika:

I.

Gospodin je pastir moj i ničim ne oskudijevam, *
on me odmara na zelenom pašnjaku.
On me vodi na tihu vodu, * krijepi dušu moju.
Vodi me pravednim stazama, * poradi imena svoga.
Da pođem i dolinom smrtne sjene, *
ne bojim se zala, jer si Ti sa mnom.
Štap Tvoj i palica Tvoja, * oni me tješe.

II.

Prostireš stô pred licem mojim * na vidiku neprijateljima mojim.
Uljem mi mažeš glavu, * i čaša moja opojna kako je sjajna!
Neka me milosrđe Tvoje prati, * u sve dane života moga!
Da prebivam u domu Gospodnjem, * u sve dane.

ŽIVOT s CRKVOM

God. I. — III nedjela po Duhovima — Br. 31

Nedjelja Isusova milosrđa.

Danas ćete se, dragi kršćani, začuditi i boji našeg listića i naslovnoj slici. Danas je III. nedjelja po Duhovima, a po Duhovima je boja crkvenog ruha zelena — zašto je dakle bijela? Jest, doista, danas je III. nedjelja po Duhovima, ali u petak je bio velik blagdan presv. Srca Isusova, koji Crkva slavi kroz čitavu osminu, pa je ovo i nedjelja u osmini presv. Srca Isusova. Kako je na blagdan presv. Srca, kao i na sve Gospodnje blagdane, boja crkvenog ruha bila bijela, tako je i kroz osminu, pa i danas u nedjelju kroz osminu presv. Srca. Radi toga se presv. Srce spominje i u početnoj, prikaznoj i popričesnoj molitvi, a i slavospjev je uzet iz blagdana presv. Srca.

Zašto je pak naslovna slika dobrog Pastira? Tà posve je skoro jednaka kao II. nedjelje po Uskrsu. Već tada smo rekli da je slika dobroga Pastira najdraža crkvenoj starini i crkvenoj liturgiji i da svako doba crkvene godine ima svoju nedjelju i svoju Misu o dobrom Pastiru. Kao što smo dakle o Uskrsu zahvalili za sve uskrsne darove Isusu kao svom dobrom Pastiru, tako nam i sada sv. Crkva sa slikom dobrog Pastira koji traži izgubljenu ovcu, hoće da pokaže Isusovu ljubav, kojom je pripravan da nas i kroz ostalo vrijeme crkvene godine oslobađa od krivog puta strasti i trnja grijeha. Posebno lijepo odgovara ova nedjelja dobroga Pastira sada u osmini presv. Srca, t-- uzvišenog znaka Božje ljubavi i milosrđa. Zato je eto ova nedjelja posvećena dobrom Pastiru i Njegova slika resi naslovnu stranicu.

Još je nešto neobična u današnjoj Misi: pet početnih, prikaznih i popričesnih molitava. Rijetko kada ih je toliko skupa. Prva je od nedjelje i vrlo lijepo odgovara značenju današnje nedjelje, jer spominje Božje milosrđe, koje uprav slavimo kad slavimo Isusa kao dobrog Pastira. Osim toga je u drugom dijelu ove molitve naglašeno jedino pravilno načelo za upotrebljavanje vremenitih dobara, o čemu je govora i u današnjoj poslanici, pjesmi iza poslanice te drugim dijelovima. Danas je uz to blagdan sv. Pavla. Slavili smo ga već

jučer skupa sa sv. Petrom, ali velikom je apostolu Crkva posvetila još i poseban dan, kako smo već zadnji put rekli. Kako opet Crkva sv. Petra i sv. Pavla uvijek skupa slavi, tako i danas uz sv. Pavla spominje odmah i sv. Petra. Tako je došla u današnju Misu **druga i treća** molitva. **Četvrta** je pak iz osmine presv. Srca Isusova, kako smo već vidjeli. A i **peta** je iz jedne osmine, iz osmine sv. Ivana Krstitelja, kojega Crkva slavi kao »najvećega rođena od žene« te ga često spominje u svojim molitvama, pa se i njegov blagdan spominje kroz osminu, ako ne dođe koji veći blagdan, kao blagdan presv. Srca Isusova te sv. Petra i Pavla kroz prošlu sedmicu.

Iza ovog uvoda pogledajmo sada glavne misli današnje sv. Mise, i to počnimo kao po običaju s evanđeljem kao glavnim dijelom sv. Mise.

1. TRI IZGUBLJENA.

Prije nego promotrimo značenje evanđelja u sv. Misi, dobro je da otvorimo sv. pismo pa da dotični izvadak pogledamo u vezi s ostalim događajima Isusova života, pa ga tako bolje shvaćamo. Današnji je odlomak uzet iz evanđelja sv. Luke. Možda ste već čuli da nam evanđelista sv. Luka donosi osobito mnogo evanđeoskih događaja i prilika, u kojima se ističe Isusovo neizmjerno milosrđe prema grješnicima, tako obraćenje grješnice Magdalene, obraćenje desnog razbojnika na križu, pa evo ove prilike o kojima je govor. Ako otvorite 15. poglavlje evanđelja sv. Luke, onda ćete u njemu naći tri prilike koje zapravo znače jedno te isto. Tri prilike o trojici izgubljenih i opet sretno nađenih: prilika o izgubljenoj ovci, prilika o izgubljenom dramu i prilika o izgubljenom sinu. Prve dvije su u današnjem evanđelju, a i treću sigurno poznajete.

Što je Isus htio s ovim prilikama? Htio je da nas pouči o velikom Božjem milosrđu. U tim se prilikama očituje milosrdno Srce Isusovo u svoj svojoj nježnosti i milini.

Priča o izgubljenoj ovci uzeta je iz palestinskog života; stvarna je pa je jasna i ne treba tumačenja. Možda bi samo stavili koje znatiželjno pitanje: gdje su bile druge ovce dok je pastir tražio izgubljenu? kamo je bila zalutala i kako ju je našao? je li je kaznio što je pobjegla? Na sva ta pitanja Isus ne odgovara, jer on ni priče nije govorio da udovolji ljudskoj znatiželjnosti, već jedino da iz njih izvuče Božanski nauk, ovdje o milosrđu. To se vidi i iz završetka priče. Svaki se pastir razveseli kad nađe izgubljenu ovcu, ali skoro je pretjerana radost ovog pastira u priči kad radi jedne nađene ovce saziva prijatelje i susjede da se s njim vesele. U životu se to možda i ne događa, ali se događa u prenesenom smislu: tako

s Bog veseli nad svakim obraćenim grješnikom. Zato i naglasuje Isus: »Kažem vam da će tako biti veća radost na nebu za jednoga grješnika koji čini pokoru, nego li za devedeset i devet pravednika kojima ne treba pokore.« Ovu je riječ zapravo vrlo teško shvatiti. Samo onaj koji se je približio presv. Srcu, razumjet će veličinu i istinitost ove riječi. Božje je milosrđe nad svako ljudsko shvaćanje, neizmjerno je.

Sv. Crkva razumije i slijedi Isusa. Potražite **pričesnu pjesmu** i eto u sretnom trenutku Euharistijskog sjedinjenja sv. Crkva pjeva uprav te riječi, da nam pokaže kako se uprav sada u sv. pričesti obistinjuju te riječi. Kao izgubljene ovce dolazimo k nedjeljnoj sv. Misi, ali dobar nas Pastir nađe po presv. žrtvi, diže nas na svoja ramena i vodi k Božanskoj paši. U sv. pričesti kao da se nad nama otvara nebo i mi gledamo anđele kako se vesele nad našim obraćenjem. To je obraćenje zapravo izvršeno već u sv. krstu, ali i svaka je sv. Misa, a osobito nedjeljna, obnova i nastavak sv. krsta. A svaka je sv. pričest dokaz i jamstvo da nas dobar Pastir na svojim leđima nosi u svoj ovčinjak, u nebo.

Druga prilika nije tako poznata. U jednom malenom selu Palestine živi siromašna žena. Sve je njezino blago deset drama ili, recimo po našu, deset komada po deset dinara. Nanizanog jednog do drugog nosila ih je uvijek uza se, danju i noću. Jednom joj jedan dram pade na tlo. Palestinske su kuće bile niske potleušice, bez drvenog poda, sa malenim ili nikakvim prozorčićem. Netom joj je pao, stade ga tražiti, pa je užgala svijeću i pomela svu kuću. Napokon ga nađe, i od radosti nije mogla da šuti, već sazove svoje prijateljice i susjede da se s njom vesele. Sad nam je posve jasna ova lijepa mala slika iz palestinskog života.

A što znači ova priča? U dobrom Pastiru odmah smo spoznali Spasitelja koji oslobađa grješnika iz trnja grijeha. Ali ko je ova žena? Ova žena koja traži izgubljeni dram, jest **sv. mati Crkva**. Njezina je glavna zadaća da po svijetu traži što je izgubljeno, da grješne ljudske duše posvećuje i u nebo dovodi. Siromašna, tamna i nečista potleušica je slika svijeta i svega zla što je na njemu. I sv. Crkva užiže svijetlo, a svijetlo je Krist. Crkva nosi Krista, svijetlo svijeta, u rukama, nosi Ga u presv. Euharistiji i s tim svijetlom prosvjetljuje svu tamu ovog svijeta i tamu svake pojedine duše. Pomoću tog svijetla sv. Crkva nalazi izgubljeni dram, izgubljenu ljudsku dušu, koja po grijehu pada u smeće i nečistoću. A i tu prispodoba posve lijepo odgovara: duša je dram. Na dramu, kao i na svakom novcu, obično je otisnut kraljevski lik, kao što je

i na duši otisnut lik nebeskog Kralja. Duša je naša stvorena na sliku i priliku Božju, a kršćanska duša po milosti još posebno postaje dionica Božje naravi i u sakramentu krsta i potvrde označena je posebnim neizbrisivim Božjim biljegom. Kad se uza svu odličnost i dragocjenost naša duša izgubi u smeću, prepustimo se sv. majci Crkvi da nas ona potraži i nađe te da nas tako konačno skrije u nebesku riznicu.

2. POSLANICA O PROTIVNIKU.

U poslanici je suprotna slika evanđelja. U evanđelju smo gledali dobrog Pastira kako na svojim ramenima pun ljubavi nosi zalutalu ovčicu, a ovdje evo čujemo o **protivniku i neprijatelju naših duša**, koji »kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre«.

Čovjek se dakle na zemlji nalazi kao ovca na paši. Između dvojice može da bira: ili k dobrom Pastiru, Kristu, ili k ričućem lavu, đavlu. Jedan će je osloboditi od trnja i ozdraviti od zadobivenih rana, a drugi će je proždrijeti. Jedan će je odnijeti u svoj nebeski ovčinjak, a drugi će je baciti s prokletima u pakao. Je li težak izbor? Nije. Već na sv. krštenju odrekli smo se sotone i svih njegovih djela i svega njegova sjaja. A ipak... koliko se kršćanskih duša pušta prevariti od sotone, i koliko puta! Nema tako lude ovce koja bi se veselila lavu kad se približi stadu da ga davi; nema ovce koja bi mu išla ususret; nema ovce koja bi u tom teškom času ostavila pastira. Ali što zna ovca po svojem prirodnom nagonu, to ne zna kršćanin po svojoj slobodnoj volji. Kršćanin ne izbjegava, nego još traži napasti, po grijehu se prepušta sotoni na volju, a bježi od jedinog dobrog Pastira svoje duše. Bog nam je dao što nijednom drugom stvoru na svijetu nije dao, dao nam je slobodnu volju, da se možemo odlučiti za Njega ili protiv Njega. Sretan onaj ko taj veliki dar upotrijebi da se za Boga sam po sebi odluči i dragovoljno Bogu služi! Ali jao onome ko zlorabi slobodnu volju pa čini ono što nerazumna životinja po svom nagonu ne čini!

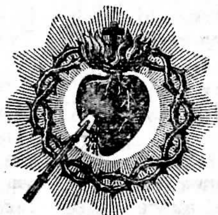
Sad su nam jasna oba čitanja. Sv. Crkva hoće da nas ove nedjelje potakne da budemo kao umiljate i poslušne **ovčice** koje se posve prepuštaju da ih Bog vodi. A ujedno da se kao odvažni **borci** pod vodstvom dobrog Pastira suprotstavimo i borimo protiv ričućeg lava. Kao što se mladi David uhvatio s lavom, koji mu je htio da otme dragu ovčicu, tako se i mi moramo boriti sa sotonom za dragu svoju dušu.

Kršćani, moderni je čovjek izbrisao iz svog rječnika riječ i pojam grijeha. To vidimo na svoje oči i slušamo na svoje uši u ove

žalosne dane. Crkva nam zato danas naglašuje, da je grijeh ipak najveće, zapravo jedino zlo na svijetu.

Možda vas, kršćani, iznenađuju ove misli? Kroz uskrsno doba nijesmo slušali ovako ozbiljnih riječi. Tada nije bilo govora ni o sotoni ni o grijehu. Samo vesele vijesti donosila nam je uvijek sv. Crkva, a radosni Aleluja kao da nije htio da svrši. Bili smo kao mala djeca u sretno doba djetinstva, u koje smo ušli o Uskrsu kad nas je Krist svojom mukom i uskrsnućem preporodio. O Duhovima smo izrasli, postali smo punoljetni i primili smo sakramenat sv. potvrde. Sad nas sv. Crkva šalje u svagdanji život rada, borbe i napasti. Grijeh prijeti da nas svlada. Ne smijemo ipak biti radi toga malodušni. Danas uprav hoće sv. Crkva da nas upozori kako i Bog računa s našom slabošću, računa s našim grijesima. Velika je zloća svakog pojedinog grijeha i grješnika, ali još veće je Božje milosrđe. Isus je uvijek pripravan da nas griješne kao dobar Pastir potraži i digne na svoja ramena. Grijeh je, istina, jedina zapreka na putu k Bogu, ali Bog u svom milosrđu zna i da preko njega prođe. Samo nepokajanom i okorjelom grješniku nema spasa, a inače je Bog uvijek pripravan da ostavi devedeset i devet pravednika samo da pridobije jednog grješnika. To je glavna misao današnje nedjelje milosrđa!

Još jednom: kako lijepo odgovara ova nedjelja osmini presv. Isusova Srca, koje u slavospjevu slavimo kao »**svetište Božanske darežljivosti koje na nas izlijeva potoke milosrđa i milosti**«, kao »**pobožnima odmaralište a pokajnicima rastvoreno utočište spasenja**«.

Sv. Misa III. nedjelje po Duhovima.

Boja crkvenog ruha: bijela.

I. dio: PRIPRAVA.

1) PRISTUPNE MOLITVE I PJESME.

Pred oltarom se misnik prekriži (učini to, kršćanine, i ti kadgod vidiš ovdje znak †), a onda moli naizmjence s poslužnikom, koji zastupa puk:

Sacerdos: † In nómine Patris, et Filii, et Spíritus Sancti. Amen. Introíbo ad altáre Dei.	Misnik: † U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen. Pristupit ću k oltaru Božjem.
Minister: Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.	Poslužnik: K Bogu koji razveseljuje mladost moju.
Ps. 42. - S. Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.	M. Sudi mi, Bože, i rasudi parnicu moju s bezbožnim svijetom: oslobodi me od opaka i lukava čovjeka.
M. Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?	P. Jer si Ti, Bože, jakost moja: zašto si me dakle odbacio? Zašto idem tužan kad me muči neprijatelj?
S. Emítte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.	M. Pošlji svjetlost svoju i istinu svoju: nek me one vode i dovedu na svetu goru Tvoju i u šatore Tvoje!
M. Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.	P. I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu koji razveseljuje mladost moju.
S. Confitébor Tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?	M. Slavit ću Te uz kitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smućuješ?
M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.	P. Ufaj se u Boga, jer ću Ga još slaviti: On je spasenje moje i Bog moj.

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.	M. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
M. Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.	P. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.
S. Introíbo ad altáre Dei.	M. Pristupit ću k oltaru Božjem.
M. Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.	P. K Bogu koji razveseljuje mladost moju.
S. † Adjutórium nostrum in nómine Domini.	M. † Pomoć naša u imenu Gospodina.
M. Qui fecit coelum et terram.	P. Koji stvori nebo i zemlju.
S. Confíteor Deo omnipoténti... ómnibus sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi... Ideo precor... omnes sanctos et vos, fratres, oráre pro me...	M. Ispovijedam se Bogu svemogućemu.... svima svetima i vama, braćo, da sam sagriješio... Zato molim... sve svete i vas, braćo, da se molite za me...
M. Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccatis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.	P. Smilovao ti se svemogući Bog, otpustio ti grijehe tvoje i priveo te u život vječni.
S. Amen.	M. Amen.
M. Confíteor Deo omnipoténti, beátae Maríae semper Vírgini, beáto Michaeli Archángelo, beato Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Vírginem, beátum Michaelem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.	P. Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženom Mihovilu Arkanđelu, blaženom Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svima svetima i tebi, oče, da sam sagriješio mnogo mišlju, riječju i djelom: (triput se udari u prsi) moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me pred Gospodinom Bogom našim.

S. Misereátur vestri omnipotens Deus, et, dimissis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.
M. Amen.
S. † Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.
S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.
M. Et plebs tua laetábitur in te.

S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
M. Et salutáre tuum da nobis.
S. Dómine, exáudi oratiónem meam.
M. Et clamor meus ad te véniat.
S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.
S. Oremus.

M. Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijehe vaše i priveo vas u život vječni.
P. Amen.
M. † Oproštenje, odriješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.
P. Amen.

M. Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.
P. I puk će se Tvoj veseliti u Tebi.

M. Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje.
P. I spasenje svoje daj nam.
M. Gospodine, usliši molitvu moju.
P. I vapaj moj k Tebi da dođe.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

Ulazeci k oltaru misnik tiho moli:

Ukloni od nas, molimo, Gospodine, opačine naše, da čistim srcem budemo dostojni ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo Te, Gospodine, da se dostojiš po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći ovdje nalaze (cjeliva oltar), **oprostiti sve grijehe moje. Amen.**

Ide na stranu poslanice, prekriži se i čita:

INTROITUS. * POČETNA PJESMA.

† Réspice in me, et miserére mei, Dómine: quóniam únicus, et pauper sum ego: vide humilitátem meam, et labórem meum: et dimítte ómnia peccáta mea, Deus meus.

Ps. Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper et in saecula saeculórum. Amen.

† Pogledaj na me i s m i l u j s e m e n i, Gospodine, jer sam osamljen i ubog; vidi poniženje moje i muku moju, i oprosti mi sve grijehe moje, Bože moj.

Ps. K Tebi, Gospodine, dižem dušu svoju, Bože moj, u Tebe se uzdam, ne daj da se zastidim.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Ponavlja se do psalma, pa na sredini oltara govori misnik naizmjence s poslužnikom:

S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Christe, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.

M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Kriste, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.

G l ó r i a in e x c é l s i s D e o. Et in terra pax homínibus bonae voluntátis. Laudámus te. Benedícimus Te. Adorámus te. Glorificámus te. Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus, Rex coeléstis, Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, Jesu Christe. Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatiónem nostram. Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, Jesu Christe.

S l a v a B o g u n a v i s i n i / i na zemlji mir ljudima dobre volje. / Hvalimo Te. / Blagosivamo Te. / Klanjamo Ti se. / Slavimo Te. / Zahvaljujemo Ti radi velike slave Tvoje. / Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože, Oče svemogući. / Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste. / Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Oca. / Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama. / Koji uzimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu. / Koji sjediš o desnu Oca, smiluj se nama. / Jer Ti si jedini Svet. / Ti si jedini Gospodin. / Ti jedini Svevišnji, Isuse Kriste. / † Sa Sve-

† Cum Sancto Spiritu in glória Dei Patris. Amen.

tim Duhom u slavi Boga Oca. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice čita:

COLLECTA.

Orémus. Protéctor in te sperántium, Deus, sine quo nihil est válidum, nihil sanctum: multíplica super nos misericórdiam tuam; ut, te rectóre, te duce, sic transeámus per bona temporália, ut non amittámus aetérna. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Orémus. Deus, qui multitúdinem géntium beáti Pauli Apóstoli praedicatióne docuísti: da nobis quaesumus; ut cujus natalítia cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus.

Deus, qui beáto Petro Apóstolo tuo, collátis clávibus regni caeléstis, ligándi atque solvéndi pontifícium tradidísti: concéde; ut, intercessiónis ejus auxílio, a peccatórum nostrórum néxibus liberémur.

Deus, qui nobis, in Corde Fílii tui, nostris vulneráto peccátis, infinitos dilectiónis thesáuros misericórditer largíri dignáris: concéde, quaesumus, ut illi devótum pietátis nostrae praestántes obséquium, dignae quoque satisfactiónis exhibeámus offícium.

Deus, qui praeséntem diem honorábilem nobis beáti Joánnis nativitáte fecísti: da pópulis tuis spirituálium grátiam gaudiórum: et ómnium fidélium mentes dírige in viam salútis aetérnae. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

* POČETNA MOLITVA.

Pomolimo se! Zaštitniče onima koji se u Te ufaju, Bože, bez kojega nije ništa krepko, ništa sveto, umnoži nad nama m i l o s r đ e s v o j e, da pod Tvojom upravom i pod Tvojim vodstvom tako prođemo kroz dobra vremenita, da ne izgubimo vječnih. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Pomolimo se! Bože, koji si mnoštvo naroda poučio propovijeđanjem blaženoga P a v l a apostola, podaj, molimo Te, da nas kod Tebe zagovara onaj kojega rođendan slavimo.

Bože, koji si blaženom P e t r u, apostolu svome, dao ključeve kraljevstva nebeskoga i vrhovnu vlast vezati i razriješiti, podaj, da se pomoću njegova zagovora riješimo veza naših grijeha.

Bože, koji se dostojiš milostivo nam darivati n e i z m j e r n o b l a g o l j u b a v i s v o j e u S r c u S i n a s v o g a ranjenom našim grijesima, daj, molimo, da prinoseći Mu čast naše odane pobožnosti, izvršimo ujedno i dužnost dostojne zadovoljštine.

Bože, koji si nam današnji dan rođenjem blaženoga I v a n a učinio časnim, daj narodima svojim milost duhovnih radosti i duše svih vjernika upravi putem spasenja vječnoga. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

2) Č I T A N J A.

* ČITANJE POSLANICE blaženoga Petra apostola (I 5, 6—11):
Predragi! Ponizite se pod mogućom rukom Božjom, da vas uzvisi u dan pohođenja. Svu svoju brigu bacite na Njega, jer se On brine za vas. Budite trijezni i bdijte, jer p r o t i v n i k v a š đ a v a o k a o r i č u ć i l a v o b i l a z i t r a ž e ć i k o g a d a p r o ž d r e; njemu se oprite, tvrdi u vjeri, znajući da jednako stradanje trpe i vaša braća koja su u svijetu. A Bog svake milosti, koji nas pozva na svoju vječnu slavu u Kristu Isusu, On će nas, pošto malo pretrpimo, usavršiti, utvrditi i ukrijepiti. Njemu slava i vlast u vijeke vjekova. Amen.

M. Deo grátias.

P. Bogu hvala.

GRADUALE.

Facta cogitátum tuum in Dómino: et ipse te enútriet. Dum clamárem ad Dóminum, exaudívit vocem meam ab his, qui appropínquant mihi.

Allelúja, allelúja. Deus judex justus, fortis et pátiens, numquid iráscitur per síngulos dies. Allelúja.

* PJESMA IZA POSLANICE.

Baci misao svoju na Gospodina, i On će te nahraniti. Kad zazivah Gospodina, uslišio je glas moj od onih koji mi se približuju.

Aleluja, aleluja. Bog je pravedan sudac, jak i ustrpljiv; zar će se gnjeviti s dana na dan? Aleluja.

Misnik prelazi na sredinu oltara i duboko sagnut tiho moli:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože: kako si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom, tako se dostoj mene

blagim milosrđem svojim očistiti, da uzmognem dostojno navijestiti sveto evanđelje Tvoje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti! Neka bude Gospodin u srcu mojemu i na usnama mojim da dostojno i prikladno navijestim Tvoje evanđelje. Amen.

Misnik ide na drugu stranu i čita evanđelje, a vjernici stoje uspravno:

S. Dóminus vobíscum.	M. Gospodin s vama.
M. Et cum spíritu tuo.	P. I s duhom tvojim.
† SEQUENTIA S.ti EVANGELII secúndum Lucam (15, 1-10).	† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (15, 1—10).
M. Glória tibi, Dómine.	P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme približiše se k Isusu carinici i grješnici da ga čuju. A farizeji i književnici mrmljahu govoreći: Ovaj prima grješnike i jede s njima. I kaza im ovu priču govoreći: Koji čovjek od vas imajući sto ovaca, ako izgubi jednu od njih, ne ostavlja devedeset i devet u pustinji i ne ide za izgubljenom, dok je ne nađe? I kad je nađe, digne je na ramena svoja radujući se; i došavši kući sazivlje prijatelje i susjede govoreći: Radujte se sa mnom, jer nađoh svoju izgubljenu ovcu. Kažem vam, da će tako biti veća radost na nebu za jednoga grješnika koji čini pokoru nego li za devedeset i devet pravednika kojima ne treba pokore. Ili koja žena imajući deset drama, ako izgubi jedan dram, ne užeže svijeću i ne pomete kuću i ne traži pomnjivo, dok ne nađe? I našavši sazove prijateljice i susjede govoreći: Radujte se sa mnom, jer nađoh dram koji bijah izgubila. Tako, velim vam, bit će radost pred anđelima Božjim za jednoga grješnika koji čini pokoru.

M. Laus tibi, Christe.	P. Hvala Tebi, Kriste.

Iza evanđelja redovito slijedi

PROPOVIJED.

Bez nje ti, kršćanine, ne bi smjela proći nedjelja. A slušaj je kao tumačenje riječi Božje i svakako učini barem jednu dobru odluku za danas i za ovu sedmicu.

CREDO.	VJEROVANJE.
Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descéndit de coelis. Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in coelum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et conglorificátur: qui locutus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confíteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et exspécto resurrectiónem mortuórum. † Et vitam ventúri saeculi. Amen.	Vjerujem u jednoga Boga, / Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga / I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenog Sina Božjega. / Koji je od Oca rođen prije svih vjekova. / Bog od Boga, svijetlo od svijetla, pravi Bog od pravog Boga. / Rođen, ne stvoren, jednobitan s Ocem i po kojemu je sve učinjeno. / Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sašao s neba. / (Ovdje pokleknemo.) I utjelovio se po Duhu Svetom iz Marije Djevice i postao čovjekom. / Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. / I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sveto Pismo. / I uzašao na nebo, sjedi o desnu Oca. / I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti konca. / I u Duha Svetoga, Gospodina koji daje život i izlazi od Oca i Sina. / Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima. / Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. / Priznajem jedno krštenje za oproštenje grijeha. / I očekujem uskrsnuće mrtvih. / † I život budućega vijeka. Amen.

II. dio: PRIKAZANJE

Misnik cjeluje oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.	M. Gospodin s vama.
M. Et cum spíritu tuo.	P. I s duhom tvojim.
S. Orémus.	M. Pomolimo se.

OFFERTORIUM.	PRIKAZNA PJESMA.
Sperent in te omnes, qui nóverunt nomen tuum, Dómine: quóniam non derelínquis quaeréntes te: psállite Dómino, qui hábitat in Sion: quóniam non est oblítus oratiónem páuperum.	Neka se uzdaju u Tebe, koji poznaju ime Tvoje, Gospodine; jer ne zapuštaš onih koji Te traže; pjevajte Gospodinu koji stanuje na Sionu, jer nije zaboravio moljenja ubogih.

PRINOS KRUHA I VINA.

Misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos koji ja, nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijehe i uvrede i nemarnosti svoje i za sve prisutne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na strani poslanice ulijeva vino u kalež, pa blagoslovi i dodaje nekoliko kapi vode moleći:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici Božanske naravi onoga koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi, Isus Krist, Sin Tvoj, Gospodin naš, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Opet u sredini oltara uzdigne kalež s vinom i moli:

Prinosimo Ti, Gospodine, kalež spasenja moleći blagost Tvoju, da s ugodnim mirisom uzađe pred lice Božanskog veličanstva Tvoga za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Pokrivši kalež misnik prignut moli:

Primi, Gospodine, nas duhom ponizne i srcem skrušene; i takva nek bude žrtva naša danas pred licem Tvojim, da Ti bude mila, Gospodine Bože!

Onda blagoslovi prikazane darove:

Dođi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovaj prinos pripravljen svetom imenu Tvojemu!

Na strani poslanice misnik umivajući ruke govori (ps. 25):

Umivam u nevinosti ruke svoje, dok obilazim oltar Tvoj, Gospodine. Da glasno Tebe hvalim i pripovijedam sva čudesa Tvoja.

Gospodine, zavolio sam krasotu doma Tvojega i mjesto gdje prebiva slava Tvoja. Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja, i život moj s krvopijama. Na rukama su njihovim zločinstva, i desnica im je puna mita. A ja hodam u nevinosti, izbavi me i smiluj se meni. Noga je moja na pravom putu, u skupštinama ću Te blagosivati, Gospodine. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Na sredini oltara sagnut moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos što Ti ga prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla i ovih i svih svetih; neka njima bude na čast, a nama na spasenje, i neka se dostoje zagovarati nas na nebu oni kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku i poziva ga:

S. **Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.**	M. **Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.**

Poslužnik u ime puka odgovori:

M. **Suscípiat Dóminus sacrifícium de mánibus tuis ad láudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suae sanctae.**	P. **Neka primi Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje.**

Misnik tiho odgovori: **Amen**, i onda tiho moli:

SECRETA. * PRIKAZNA MOLITVA.

Pogledaj, Gospodine, na darove Crkve koja se moli, i podaj da bude na spasenje vjernih što se ima neprestanim posvećivanjem primati. Po Gospodinu našem...

Posveti, Gospodine, molitvama apostola svoga Pavla darove puka svoga, da ono što Ti je ugodno, jer si sam ustanovio, bude još ugodnije poradi zagovora njegova.

Molimo Te, Gospodine, da molitva blaženoga Petra apostola preporuči prošnje i žrtve Crkve Tvoje, i ono čime častimo njegovu slavu, neka nama pribavi oproštenje.

Pogledaj, molimo, Gospodine, na neizrecivu ljubav Srca milog Sina svoga, da naša žrtva bude Tebi prijatan dar i pomirenje za naše grijehe.

Tvoje žrtvenike, Gospodine, napunjamo darovima slaveći dužnom čašću rođenje onoga, koji je i prorekao da će doći Spasitelj svijeta i pokazao nazočna, Gospodina našega Isusa Krista, Sina Tvoga. Koji s Tobom živi i kraljuje...

Zadnje riječi ove molitve govori na glas.

III dio: POSVEĆENJE.

PRAEFATIO.	SLAVOSPJEV.
S. Per ómnia saecula saeculórum.	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. Dóminus vobíscum.	M. Gospodin s vama.
M. Et cum spiritu tuo.	P. I s duhom tvojim.
S. Sursum corda.	M. Gore srca.
M. Habémus ad Dóminum.	P. Imamo ih kod Gospodina.
S. Grátias agámus Dómino Deo nostro.	M. Zahvalimo Gospodinu Bogu našemu.
M. Dignum et justum est.	P. Dostojno je i pravedno.
S Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, aetérne Deus: qui Unigénitum tuum in cruce pendéntem láncea militis transfigi voluisti, ut apértum Cor, divínae largitátis sacrárium, torréntes nobis fúnderet miseratiónis et grátiae, et quod amóre nostri flagráre numquam déstitit, piis esset réquies et poeniténtibus patéret salutis refúgium. Et ídeo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis, et Dominatiónibus, cumque omni milítia caeléstis exércitus, hymnum gloriae tuae cánimus, sine fine dicentes:	M. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože: koji si htio da vojnikovo koplje probode Jedinorođenoga tvoga, dok je visio na križu, te otvoreno Srce Njegovo, to svetište Božanske darežljivosti, izlije na nas potoke milosrđa i milosti, i da ono što nas nikada ne prestaje žarko ljubiti, postane pobožnima odmaralište a pokajnicima rastvoreno utočište spasenja. I zato s anđelima i arhanđelima, s prijestoljima i gospodstvima i sa svim silama nebeske vojske pjesan slave Tvoje pjevamo bez prestanka govoreći:
Sanctus, sanctus, sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. † Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.	Svet, svet, svet Gospodin Bog nad četama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana u visini. † Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana u visini.

Molitva za Crkvu.

Tebe dakle, preblagi Oče, ponizno molimo i prosimo po Isusu Kristu, Sinu Tvojemu, Gospodinu našemu, da primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane prinose što Ti ih prikazujemo, prije svega za svetu Tvoju Crkvu katoličku, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom svojim Papom našim Pijom i s biskupom našim.. i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomen živih.

Spomeni se, Gospodine, slugâ i službenicâ svojih.... (sjetimo se živih za koje želimo posebno moliti) i svih prisutnih, kojih Ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje Ti prinosimo ili koji Ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje duša svojih i za spasenje i zdravlje svoje, i prikazuju svoje želje Tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu.

U zajednici sa svetima.

Prinosimo Ti ih u zajednici slaveći najprije spomen slavne vazda Djevice Marije, Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista, pa i blaženih apostola i mučenika Tvojih: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih svetaca Tvojih. Po njihovim nam zaslugama i molitvama podaj da nas u svemu zakriljuje Tvoja zaštita. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Držeći ruke nad darovima moli:

Ovaj dakle prinos nas slugu Tvojih, a i cijele obitelji svoje, molimo, Gospodine, umilostivljen primi, naše dane vodi u svojem

miru i daj da se izbavimo od vječnog osuđenja, a da se pribrojimo stadu izabranika Tvojih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagosivajući darove:

Udostoj se, molimo Te, Bože, učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljen, primljen, odobren, duhovan i prijatan, da nam postane tijelo i krv preljubljenog Sina Tvojega, Gospodina našega Isusa Krista.

PRETVORBA KRUHA I VINA.

Koji uoči svoje muke uze kruh u svete i časne ruke svoje, i podignuvši oči prema nebu k Tebi, Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvali Ti, blagoslovi, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer

OVO JE TIJELO MOJE.

(Sada tri puta zvoni. Poklonimo se Isusu, pogledajmo sv. hostiju što je misnik diže, i sa sv. Tomom recimo: »Gospodine moj i Bože moj!« 7 godina i 7 četrdesetica oproštenja. — Tako učinimo i kod podizanja kaleža.)

Tako isto po večeri uze i ovaj preslavni kalež u svete i časne ruke svoje, iznova Ti zahvali, blagoslovi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi, jer

OVO JE KALEŽ KRVI MOJE NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA. TAJNA VJERE, KOJA ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.

Kolikogod puta budete ovo činili, na moju uspomenu činite.

Spominjanje otkupljenja.

Zato spominjući se, Gospodine, mi sluge Tvoje, a i sveti narod Tvoj, blažene muke, kao i uskrsnuća od mrtvih i slavnoga uzašašća na nebo istoga Krista, sina Tvojega, Gospodina našega, prinosimo preslavnom veličanstvu Tvojemu od Tvojih poklona i darova čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnog života i kalež vječnog spasenja.

Na ove žrtvene darove dostoj se svrnuti milostiv i vedar pogled i milo ih primiti, kao što si se dostojao milostivo primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarhe našega Abrahama i žrtvu koju Ti prinese veliki svećenik Tvoj Melkisedeh, svetu žrtvu, neokaljan prinos.

Duboko sagnut moli, pa onda cjeliva oltar:

Smjerno Te molimo, svemogući Bože, zapovjedi da ruke anđela Tvoga odnesu ovu žrtvu na uzvišeni oltar Tvoj pred Božansko veličanstvo Tvoje, da se svi koji se od ovoga oltara pričestimo i uzblagujemo presveto tijelo i krv Sina Tvoga, napunimo svakoga nebeskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomen mrtvih.

Spomeni se, Gospodine, i slugâ i službenicâ svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. (Sjetimo se napose svojih dragih pokojnika!) **Udijeli, molimo, Gospodine, njima i svima koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.**

Molitva za nas.

Nobis quoque peccatoribus... (Govoreći ove riječi na glas misnik se udari u prsi:) **I nama grešnicima, slugama Tvojim, koji se uzdamo u mnoštvo smilovanja Tvojih, dostoj se dati kakav dio i zajednicu s Tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom, i sa svim svetima svojim. Pusti nas, molimo, u njihovu družbu ne gledajući na zasluge naše, nego samo na Tvoje milosrđe. Po Kristu Gospodinu našem.**

Po kojemu, Gospodine, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuješ, blagosivlješ i udjeljuješ nama.

Po Njemu i s Njime i u Njemu je Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava! (Nastavi na glas:)

IV. dio: PRIČEST.

PATER NOSTER.	OČE NAŠ I LOMLJENJE KRUHA.
S. **Per ómnia saecula saeculórum.**	M. **Po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**
S. **Orémus. Praecéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:**	M. **Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti:**
Pater noster, qui es in coelis: Sanctificétur nomen	**Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje,**

tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

M. Sed líbera nos a malo.

dođi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast.

P. Nego izbavi nas od zla.

Misnik odgovori tiho: **Amen** i nastavi:

Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošlih, sadanjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije i blaženih apostola Tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih (prekriži se pliticom te ju cjeliva) † **daj milostivo mir dnevima našim, da pomoću milosrđa Tvoga budemo od grijeha vazda slobodni i od svakoga uznemirenja sigurni.**

Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Govoreći ove riječi misnik razlomi hostiju u tri dijela, pa nastavi na glas:

S. Per ómnia saecula saeculórum.

M. Amen.

S. Pax Dómini sit semper vobíscum.

M. Et cum spíritu tuo.

M. Po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

M. Mir Gospodnji neka bude vazda s vama.

P. I s duhom tvojim.

Onda najmanji dio hostije spusti u kalež s riječima:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama koji ga primamo, za život vječni. Amen.

Udarajući se tri puta u prsi govori na glas:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!

Molitva za mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje, i dostoj se nju po volji svojoj umiriti i ujediniti. Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitve prije pričesti.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj uz sudjelovanje Duha Svetoga smrću svojom oživio svijet, oslobodi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih grijeha mojih i od svakoga zla. Daj mi da se vazda držim zapovijedi Tvojih, i ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe. Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Primanje Tijela Tvoga, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usuđujem blagovati, neka mi ne bude na sud i osuđenje, već neka mi po blagosti Tvojoj čuva dušu i tijelo i liječi od grijeha. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST MISNIKA I VJERNIKA.

Poklekne, uzme u ruke sv. hostiju i govori:

Kruh ću nebeski uzeti i ime ću Gospodnje prizvati.

Udarajući se u prsi moli na glas tri puta:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.

Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Tijelom:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Kalež ću spasenja uzeti i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizvat ću Gospodina i od svojih ću se neprijatelja osloboditi.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Krvlju:

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život život vječni! Amen.

Ako možeš, kršćanine, sad se pričesti! Pobožno prati sv. Misu, pa se možeš pričestiti bez posebnih pripravnih molitava. Vjernici govore: **Ispovijedam se...** a misnik: **Smilovao vam se... † Oproštenje...** (sve kao na početku Mise).

Onda misnik okrenut k puku pokazuje sv. česticu i govori:

S. **Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.**	M. **Evo Jaganjac Božji, evo koji uzima grijehe svijeta.**
Dómine, non sum dignus...	**Gospodine, nisam dostojan...** (tri puta kao gore).
Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitam aetérnam. Amen.	**Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.**

(Ako ne možeš stvarnim, pričesti se barem duhovnim načinom: pobudi u srcu živu želju da primiš Isusa i Njegovu milost te izmoli pobožno gornje molitve! Bez pričesti je sv. Misa zapravo manjkava.)

Dok ispire kalež vinom i vodom, misnik tiho moli:

Što smo ustima blagovali, Gospodine, daj da čistim srcem primimo i neka nam vremeniti dar bude neprestani lijek.

Tijelo Tvoje, Gospodine, koje sam blagovao, i krv koju sam pio, neka prione uz srce moje; i ne daj da ostane grješna ljaga u meni, koga su okrijepila čista i sveta otajstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokrivši kalež na strani poslanice čita:

COMMUNIO.	❄ PRIČESNA PJESMA.
Dico vobis: gáudium est Angelis Dei super uno peccatóre paeniténtiam agénte.	**Tako, velim vam, bit će radost pred anđelima Božjim za jednoga grješnika koji čini pokoru.**

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spiritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**

Na strani poslanice moli:

POSTCOMMUNIO.	❄ POPRIČESNA MOLITVA.
Orémus. Sancta tua nos, Dómine, sumpta vivíficent: et misericórdiae sempitérnae praeparent expiátos. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculórum.	**Pomolimo se! Neka nas ožive, Gospodine, Tvoje svetinje koje smo primili, i očistivši nas neka nas priprave za vječno smilovanje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**
Orémus. Percéptis, Dómine, sacraméntis: beato Paulo Apóstolo tuo interveniénte, deprecámur: ut, quae pro illíus celebráta sunt glória, nobis profíciant ad medélam.	**Pomolimo se! Primivši, Gospodine, svetotajstva molimo Te zagovorom blaženoga Tvoga apostola P a v l a, da nama bude za lijek, što smo obavili njemu na slavu.**
Laetíficat nos, Dómine, munus oblátum: ut, sicut in Apóstolo tuo Petro te mirábilem praedicámus; sicut per illum tuae sumámus indulgéntiae largitátem.	**Neka nas razveseli, Gospodine, žrtvovani dar, pa kao što veličamo čudesa Tvoja u Tvom apostolu P e t r u, tako da po njemu primimo obilje Tvog oproštenja.**
Praebeant nobis, Dómine Jesu, divínum tua sancta fervórem: quo dulcíssimi Cordis tui suavitáte percépta, discámus terréna despícere, et amáre caeléstia.	**Napunile nas, Gospodine Isuse, Tvoje svetinje Božanskom revnošću, da primivši slatkoću premilog Srca Tvoga naviknemo prezirati zemaljsko i ljubiti nebesko.**
Sumat Ecclésia tua, Deus, beáti Joánnis Baptístae generatióne laetítiam: per quem suae regeneratiónis cognóvit auctórem, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.	**Neka primi, Bože, Crkva Tvoja radost od rođenja blaženoga Ivana Krstitelja, po kome je spoznala začetnika svoga preporođenja, Gospodina našega Isusa Krista, Sina Tvoga. Koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**

❄ OTPUST I BLAGOSLOV.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spiritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**
S. **Ite missa est.**	M. **Idite, Misa je svršila.**
M. **Deo gratias.**	P. **Bogu hvala.**

Prignut moli na sredini oltara:

Neka Ti bude, sv. Trojstvo, ugodan poklon sluge Tvoga i daj daj da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio pred veličanstvo Tvoje, bude Tebi prijatna, a meni i svima za koje sam je prinio, neka po milosrđu Tvojem bude korisna. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Cjeliva oltar, digne pogled, pokloni se križu i blagoslovi puk, koji kleči:

S. **Benedicat vos omnipotens Deus, † Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.**	M. **Blagoslovio vas svemogući Bog, † Otac, i Sin, i Duh Sveti.**
M. **Amen.**	P. **Amen.**

✻ ZADNJE EVANĐELJE

S. **Dóminus vobíscum.**	M. **Gospodin s vama.**
M. **Et cum spíritu tuo.**	P. **I s duhom tvojim.**
S. **† Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem.**	M. **† Početak svetog evanđelja po Ivanu.**
M. **Glória tibi, Dómine.**	P. **Slava Tebi, Gospodine.**

M. **U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe sa svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u ime Njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga.** (Ovdje pokleknemo.) **I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama i vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.**

M. **Deo grátias.** | P. **Bogu hvala.**

Iza tihe sv. Mise misnik s pukom moli tri puta **Zdravo Marijo,** jedamput **Zdravo Kraljice,** jednu molitvu za uzvišenje sv. Crkve i drugu za zagovor sv. Mihovila. Na koncu tri puta reče: **Presveto Srce Isusovo,** a puk odgovori: **Smiluj nam se!**

Za život preko sedmice.

Danas ne smijemo iz crkve prije nego se naše srce ne napuni udivljenja prema milosrdnom Isusovu Srcu i prije nego se i mi sami ne napunimo tog milosrđa prema našoj subraći.

„Srce Isusovo Božansko je svetište sviju kreposti. Ono ih posjeduje u najvišem stepenu. Ono je vazda žarko ognjište, s kojega se odrazuju sve ćudoredne ljepote, svi darovi naravni, vrhunaravni i Božanski što ih naš bijedni razum može naslućivati.

Među svima krepostima, što u Presvetomu Srcu kao u svojem osobitom hramu kraljuju, ima ipak jedna, koja je, čini se, na posve osobit način uprav Njegova krepost, Njegova vlastita sklonost, a ta je: milosrdnost. Dà, milosrdnost je doista osobita značajka Srca Isusova.

Sveto Pismo, naročito besmrtne pjesme Davidove, ozvanjaju od slave i hvale milosrdnosti Božje, na razne načine je rišu i veličaju. Ali tek u Spasitelju je Božanska milosrdnost prikazala se pameti i srcu čovječjem u vidljivoj formi, da ju rukom može opipati. U zakonu straha milosrdnost je naslućivana; u zakonu ljubavi vidimo ju i iskustvom spoznajemo.

Bog je bio Ljubav i Ljubav je bila u Bogu, i ona je došla na svijet! Ona se zastrla koprenom čovječanske naravi i sašla je na zemlju, no ostala je ipak Ljubav, samo je uzela novi oblik i drugo ime, ime i oblik milosrdnosti: postala je Isus ili milosrdnost. Milosrdnost ili Isus: to je jedna ista Božanska objava Ljubavi!

Sve riječi, djela i ponašanje Isusa, čovjekom postale Ljubavi, nose obilježje milosrdnosti. Iz Njega ističe tako prirodno, kao što dolazi iz vrela voda, kao što izbija toplina iz žarka ognjišta. »Milosrdnost hoću« (Mat. 9, 13), a ne strogost pravednosti. Njegova volja jest da bude milosrdan. »Sin je čovječji došao da traži i spasi što je izgubljeno« (Luk. 19, 10). Došao je, da palomu stvorenju donese s neba darove pridignuća i oproštenja. Poslan je u svijet, da spasi a ne da osudi (Iv. 3, 17). Stoga govori svojim apostolima, što su htjeli da s neba zovnu oganj kazne i pravde: »Ne znate, kojega ste duha djeca« (Luk. 9, 55).

Najsjajnije nam predočuju nedokučivu dubinu milosrdnosti Isusove one dvije divne priče, pravi biseri ljubavi u dragocjenoj riznici Evanđelja: priče o izgubljenoj ovci i o rasipnom sinu. Tu se očituje milosrdno Srce Učitelja u svoj svojoj nježnosti, milini i finoći, te nema ljudskoga srca, iole iskrena, koje ne bi bilo ganuto.

Isus, Božanski Pastir, išao je za svojom ovčicom, našao ju je i daje joj oproštenje. Onda ju natrag vodi do ovčinjaka. Napor i umor

pri povratku mogli bi za ovcu biti bez dvojbe pravedna, makar i blaga pokora za počinjene pogreške; ali dobri Pastir ne će da Mu ovčica i dalje trpi, ne će da se putom umara. Ako već napor i umor valja da dadu zadovoljštinu, On to prima sam na sebe. I stoga On uzimlje na ruke bjegunca, stišće ga na srce, miluje ga i gladi, kako to nije bjegunac iskusio, dok je bio nevin.

Kako preobilno oproštenje dobiva izgubljeni sin, što se vraća u očevu kuću! Otac ne samo da ga prima i postavlja u sva prijašnja mu prava; nego valja da u veselju i svirki zaboravi svu gorčinu prošlosti.

Kako malo treba da se gane Srce Isusovo i potakne na milosrdnost! Jedna riječ pouzdanja, jedan vapaj razapetoga razbojnika njemu na strani dosta je, da mu donese oproštenje i raj (Luk. 23, 43). Doista, duh Isusov, Isus, sama je milosrdnost." (Iz knjige »Srce Isusovo i svećenstvo«.)

Tako je milosrdan Isus. A ljudi?

Eno vam ih u današnjem evanđelju. Radi nemilosrdnosti farizeja i književnika Isus je i rekao ove divne priče o svom milosrđu. U svojoj oholosti, zlobi i zaslijepljenosti mrmljahu na Isusa: »Ovaj prima grješnike i jede s njima.« Svi smo mi ljudi grješnici, ali ima ih koji se takvima ne smatraju, i ti su najgrješniji. Takvi su bili farizeji: Božanskom su milosrđu zamjerali što je milosrdno. Grješnicima ne smijemo povlađivati, još manje ih smijemo nasljedovati, ali ne smijemo ih ni bahato osuđivati, od njih se ograđivati, nad njih se uznositi. Pošten se čovjek nikad ne sablažnjuje. Sablažnjuje se dijete, ali to je sablazan nevinih; sablažnjuje se zlobnik, ali to je sablazan farizeja. I nemojte, kršćani, misliti da je sa svijeta nestalo roda farizejskoga. Kasno će ga nestati. Neka toga duha ne bude barem među kršćanima, koje mora da vodi krasno načelo: m r z i t i i o s u d i t i g r i j e h, a l i l j u b i t i g r j e š n i k a.

A ima još jedna vrst nemilosrdnih srdaca. Nije tako zlobna kao farizejska, ali je isto nekršćanska. Susrećemo ga najjasnije u trećoj priči o Isusovu milosrđu, u priči o izgubljenu sinu. Poznata vam je uloga drugog, starijeg sina. Otac priređuje nađenom sinu gozbu sa glazbom i igrom, a stariji se sin na to rasrdi i ne htjede da uđe. Više se puta i između kršćana nađu tako malene i ograničene duše. Možda svak iz svog života znade koju prigodu u kojoj je i on igrao ulogu tog starijeg, nemilosrdnog brata. Koliko smo puta htjeli biti pravedniji i stroži nego li sam Bog. Naravski, kad se je radilo o drugome. Ali pravi je kršćanin pravedan i strog prema sebi, a milosrdan i blag prema bližnjemu. Svaki onaj koji hoće u nebo, mora da

znade kako je u nebu veća radost za jednoga grješnika koji čini pokoru, nego li za devedeset i devet pravednika kojima ne treba pokore.

Mi koji smo osjetili neizmjernost Isusova milosrđa, a to smo svi, pokažimo se milosrdni prema grješnicima, to jest prema svima, osobito kroz ovu sedmicu milosrđa! A milosrđe se može da pokaže u mislima, riječima i djelima...

Tri velika blagdana.

Ove sedmice nemamo mnogo svetaca. U nedjelju je sv. Pavao, ali o njemu smo prošli put govorili; u srijedu je sv. Leon II Papa, u petak je sv. Antun Marija Zakarija, ali nijesu toliko poznati. Nego zato ove sedmice imamo tri blagdana, koje sv. Crkva stavlja u red najvećih blagdana, i ako nijesu zapovijedani. U p o n e d j e l j a k je blagdan predragocjene Krvi Gospodina našega Isusa Krista; u u t o r a k je blagdan Pohođenja Blažene Djevice Marije, a u p e t a k blagdan naših slavnih apostola sv. Ćirila i Metodija. Dakle, jedan blagdan Gospodnji, drugi Marijin, treći svetački. O svakome barem nešto.

BLAGDAN PREDRAGOCJENE KRVI ISUSOVE. I ovaj blagdan lijepo dolazi u sedmicu dobroga Pastira, koji iz trnja vadi izgubljenu ovčicu. Ne čini to pastir iz zabave, već iz ljubavi, koja traži žrtvovanja i krvi. I doista nas je Isus svojom krvlju otkupio. Za nas je prolio svu svoju Božansku Krv. Od obrezanja, kad je prolio za nas prve kapi krvi, do smrti na križu, kad je dopustio da Mu probodu srce i da tako za nas dade i zadnje kapi krvi, čitav je Isusov život bio žrtva, više manje krvava žrtva za nas. O tom smo razmatrali kroz korizmu, kad se u nekim krajevima i svetkuje ovaj blagdan, a osobito smo se Isusovoj Krvi poklonili na nedjelju muke, kad nam je i sv. Pavao u poslanici uzvišenim riječima govorio o vrijednosti presv. Isusove Krvi. Pravo je, zahvalnost traži, da se još jednom, sada iza dovršenih blagdana našeg otkupljenja, sjetimo predragocjene cijene kojom smo bili otkupljeni.

O presv. nam Krvi Isusovoj krasno govori sv. Augustin u današnjem brevijaru: »Pažljivom se je riječju poslužio evanđelista, kad nije rekao: vojnik je Njegov bok udario ili ranio ili što drugo, već otvorio. Tako nam je evanđelista označio, da su tu otvorena vrata života, gdje su potekli sakramenti Crkve, bez kojih se ne ulazi u život, koji je pravi život. Ona krv koja je prolivena, prolivena je za oproštenje grijeha. — Ljudi su se nalazili u ropstvu sotone i

služili su sotoni, ali i otkupljeni su iz ropstva. Ljudi su se mogli prodati, ali se nijesu mogli otkupiti. Došao je Otkupitelj i dao je cijenu; prolio je svoju Krv i kupio je svijet. Pitate, što je kupio? Pogledajte, što je dao, i vidjet ćete, što je kupio. Krv Kristova je cijena. Što dakle vrijedi? Što, ako ne sav svijet? Što, ako ne sve narode?«

Tako su sv. Oci, tako je sv. Crkva, tako su kršćani uvijek cijenili i slavili presv. Krv Isusovu. A mi smo bili sretni da smo doživjeli veličanstvenu proslavu 1900-godišnje obljetnice otkupljenja, koje je izvršeno presv. Krvlju. I uprav na uspomenu krasno uspjele i nedavno završene svete jubilejske godine našega otkupljenja Sv. Otac Papa je ovaj blagdan presv. Krvi Isusove podigao među blagdane prvoga reda i kao takav se ove godine prvi put slavi. Možda nećemo moći da se ovom prigodom ojačamo presv. Krvlju u sv. pričesti, možda se danas nećemo moći ni sjediniti sa presv. žrtvom pod prilikama kruha i vina u sv. Misi, ali na koljenima barem recimo: »Tebe dakle molimo, pomozi svoje sluge, koje si otkupio dragocjenom krvlju!«

BLAGDAN POHOĐENJA BL. DJEVICE MARIJE. Sva je crkvena godina posuta lijepim i značajnim Marijinim blagdanima. Pred osam smo dana slavili rođenje sina Elizabetina, sv. Ivana Krstitelja, a danas se sjećamo uloge što ju je kod toga imala Bl. Djevica Marija.

Anđeo je Gabrijel navijestio Mariji da će postati Majkom Božjom. I po Duhu Svetomu ona je sada nosila malog Isusa u svom djevičanskom krilu. Kad čovjek doživi što velika, želi i drugome da priopći: podijeljena žalost polovica žalosti, podijeljena radost dvostruka radost. A Marija nije u Nazaretu imala nikoga komu bi se mogla povjeriti. Roditelji su joj već bili umrli. No sam joj anđeo kod navještenja na koncu razgovora pokaže put: njezina će joj stara rođakinja Elizabeta dati sve majčinske savjete, a uz to joj rođakinja sada treba i pomoći. Zato Marija odluči da posjeti Elizabetu. Dade se dakle na put, a trebalo je do judejskih gora, gdje je stanovala Elizabeta, do četiri dana hoda. Riječ evnđeliste »otide žurno« govori o Marijinu veselju i oduševljenju. Predočimo si, kršćani, živo taj Marijin put preko gora. Sigurno je išla sama. A opet nije bila sama, u svom je djevičanskom krilu nosila svoga Boga. Tako je Krist prvi put prošao Palestinom. Gdje je Bog, tu su i anđeli, pa su i Mariju sigurno anđeli pratili. Kršćanski su slikari to krasno zamislili i naslikali. Tako je poznata Führichova slika, kako anđeli uklanjaju Mariji s puta kamenje i trnje, a drugi joj iz zraka

sipaju putem cvijeće i pjevaju pjesme popratnice. Naravski, anđele nije niko vidio, pa su ljudi išli mimo a da nijesu ništa ni vidjeli ni osjetili. I naš život, kršćani, može da bude sličan Marijinu putovanju. Kad se sa sv. Mise i od sv. pričesti vraćamo kući, možda isto preko gora, tad i mi nosimo u svom srcu Krista. Kudgod onda išli, anđeli nas prate, i svuda nosimo Boga ljudima oko sebe.

Konačno je Marija došla k Elizabeti. Stara joj je rođakinja izašla ususret, a kod njihovog se susreta mnogo toga dogodilo. Preteča i Krstitelj je pozdravio svoga Gospodina, pa je u tom času bio oslobođen od istočnog grijeha i od radosti zaigrao u utrobi svoje majke. A i Elizabeta je bila prosvijetljena od Duha Svetoga, pa je pozdravila Mariju kao Božju Majku i nastavila anđeoski pozdrav: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!« Marija opet kao prisiljena od svih tih čudesa i milosti dade oduška svojoj, punoj Boga, duši krasnom zahvalnom pjesmom, koja je poznata po početnim riječima »Magnificat = Veliča«. U toj se molitvi zahvaljuje za milost Božjeg materinstva i veliča Boga, koji je svijetu po njoj poslao Spasitelja. Crkva je tu pjesmu preuzela u svoje molitve, pa je mi svećenici svakog dana molimo na večernji kao zahvalu za sve milosti preko dana, osobito za sv. Misu i sv. pričest. Izmolite, kršćani, danas tu lijepu pjesmu. Bila je sva već u 3. broju našeg listića. Osobito je lijepa kao zahvalna molitva iza sv. pričesti, kad i mi poput Marije nosimo u srcu svoga Spasitelja i Boga. Uopće je to najljepša kršćanska zahvalna molitva, jer ju je nadahnuo Duh Sveti, a izrekla je Majka Božja. Neka s njom, kršćani, i naše duše često veličaju Gospodina!

BLAGDAN SV. ĆIRILA I METODIJA. Apostoli su od Isusa poslani ljudi da naučavaju Njegov nauk i prošire Njegovu Crkvu. Od Isusa poslanih apostola bilo je dvanaest, ali razni narodi slave još nekoje svece kao svoje apostole, koje je sv. Otac Papa, Isusov namjesnik, poslao k dotičnim narodima da ih obrate i pokrste. Tako Nijemci štuju sv. Bonifacija, Francuzi sv. Remigija, Englezi sv. Augustina, Irci sv. Patricija, a mi Slaveni častimo kao svoje apostole sv. Ćirila i Metodija. Dugo su vremena bili skoro zaboravljeni, ali veliki im Papa Leon XIII raznije slavu kad odredi da se njihov blagdan slavi po svoj katoličkoj Crkvi, a sam im za brevijar ovako opiše život i zasluge:

„Ćirilo i Metodije, rođena braća, rodiše se u velikom gradu Solunu, ali zarana odoše u Carigrad, u najveći grad istoka, da pribave ljudskog znanja i umijeća. Kroz kratko su vrijeme obadva izvrsno napredovala, ali osobito Ćiril, koji je stekao toliku učenjačku

slavu, da je osobitom počasti bio nazvan Filozofom. Zatim je Metodije započeo živjeti redovničkim životom; a Ćirila je carica Teodora, po nagovoru patrijarhe Ignacija, smatrala dostojnim da mu povjeri zadaću da u kršćanstvu uzgoji Kazare na Hersonesu. Poučivši ih u Božjim zapovijedima i uništivši razna praznovjerja privede ih k Isusu Kristu. Kad je tako s uspjehom ustanovio novu kršćansku općinu, brzo se povrati u Carigrad i povuče se u samostan Polihron, u kojemu se je već nalazio Metodije. Međutim je glas o dobro obavljenom poslu na Hersonezu dopro do moravskog kneza Rastislava te je ovaj zamolio cara Mihaela da mu iz Carigrada pošalje nekoliko evanđeoskih radenika. Za to su poslanstvo bili određeni Ćiril i Metodije, a Moravska ih primi velikom radošću, a oni se takvom snagom i radinošću dadoše na posao oko kršćanskog poučavanja duša, da je za kratko vrijeme taj narod postao kršćanskim. Tom je uspjehu mnogo pridonijelo znanje slavenskog jezika, što ga je Ćiril već prije naučio, a mnogo su pomogle i svete knjige staroga i novoga zavjeta, koje je bio izdao u pučkom jeziku. Jer Ćiril i Metodije su iznašli slavensko pismo, pa se s pravom smatraju početnicima tog jezika.

Kad je u Rim došao glas protivan toj slavi, sv. Nikola I Papa pozove predobru braću u Rim da ih presluša. Uputivši se put Rima uzeše sa sobom moći sv. Klementa I Pape, koje je Ćiril bio našao na Hersonezu. Na taj im se glas Hadrijan II- koji je bio izabran mjesto umrlog Nikole, svećenstvo i puk uputi ususret s velikim počastima. Zatim su Ćiril i Metodije Papi i svećenstvu izvijestili o apostolskom djelovanju, kojemu su se svim trudom i brigom predali. Kad su još tvrdim i sjajnim dokazima obrazložili zašto su u bogoslužje preuzeli slavenski jezik, što su ih neki iz zavisti bili optužili, Papa i svećenstvo sv. braću pohvali i rad im odobri. Tad su se oba zaklela na vjeru sv. Petra i rimskih Papa, pa ih Hadrijan posveti za biskupe. Ali od Boga je bilo određeno da Ćiril završi svoj život u Rimu, i ako je bio zreliji po kreposti nego po dobi. Tijelo je pokojnika iza svečanog sprovoda bilo preneseno k sv. Klementu te kod njegovih moći položeno i pokopano u grobnicu, koju je Hadrijan bio sam za se pripravio. Kad se je uz pjevanje psalama kretao po Rimu, sprovod, koji je više sličio triumfu nego li pogrebu, rimski je puk presvetom mužu iskazivao nebeske počasti. Metodije se je povratio u Moravsku i postavši uzorom svog stada sve je više nastojao oko katoličke stvari. On je u kršćanstvu utvrdio Panonce, Bugare i Dalmatince, a mnogo se je trudio i da Korušku privede k štovanju jednog pravog Boga.

Ponovno je Metodije bio optužen kod Ivana VIII, koji je naslijedio Hadrijana, o sumnjivoj vjeri i da krši običaje starih. Bilo

mu je zapovjeđeno da dođe u Rim, gdje je pred Ivanom, nekim biskupima i rimskim svećenstvom lako dokazao da je sam tvrdo sačuvao posve katoličku vjeru i da je druge tako učio. Što se pak tiče slavenskog jezika u bogoslužju, dokazao je da je to činio dopuštenjem Pape Hadrijana, a da se tome ne protivi sv. pismo. Shvativši Papa Metodija i pismeno potvrdi njegovo djelovanje među Slavenima te mu podijeli nadbiskupsku vlast. Kad se je Metodije vratio u Moravsku, još pažljivije je nastavio da vrši povjerenu zadaću, a zato je i progonstvo drage volje podnosio. Obratio je k vjeri češkog kneza i njegovu ženu, a i u tom je narodu na dugo i široko proširio kršćansko ime. Svijetlo je evanđelja unio i u Poljsku, a, kako tvrde neki pisci, osnovao je biskupsku stolicu u Lavovu, zaletio se do Moskve i u Kijevu ustanovio biskupsko sjedište. Napokon se vratio u Moravsku k svojima i sluteći skori odlazak sa svijeta sam odredi svog nasljednika, a svećenstvo i puk posljednjim opomenama obodri na krepost te spokojno završi ovaj život, koji mu je bio put u nebo. Kao što je Ćiril u Rimu, tako je i Metodije u Moravskoj bio pokopan najvećim počastima. Njihovu je svetkovinu, koju su već dugo častili slavenski narodi, Papa Leon XIII odredio za cijelu Crkvu s posebnom Misom i oficijem."

To su sv. braća Ćiril i Metodije: rimski sveci i slavenski apostoli.

U nebeskim sad se dvorima
Na molbu našu ozrite:
Slavenstvu štitom budite,
Uz Višnjeg sveđ da ostane

Jedincat Kristov ovčinjak,
Nek sakupi zalutale,
Da nasljedujuć djedove
U vjeri uvijek cvjetaju.

Razumiješ li obrede sv. Mise?

6. PREDMISA ILI PRIPRAVA.

Sada poznajemo nacrt sv. Mise (vidi br. 28 našeg listića, str. 32). Uvijek ga moramo imati pred očima: predvorje i svetište, t. j. predmisu i samu sv. Misu. U predmisi prevladava riječ, i to u prvom dijelu riječ čovječja u molitvi, a u drugom dijelu riječ Božja u pouci. U sv. Misi žrtvuje se Božje Janje, koje nam se onda daje kao Božji Kruh. Po tom ćemo nacrtu pregledati potanko sve dijelove, sve obrede i sve molitve, da nam bude sve jasno pa da s potpunim razumjevanjem i uživanjem možemo pratiti sv. Misu. Danas pogledajmo potanje predmisu kao pripravu na presvetu žrtvu.

Ako smo predmisu usporedili sa crkvenim predvorjem, onda četiri glavne molitve predmise možemo usporediti sa četiri stepe-

nice na kojima se dižemo u Božje svetište. Koje su to četiri molitve? 1. Pristupne molitve; 2. Gospodine, smiluj se; 3. Slava; 4. Početna molitva. Razumijete li, kršćani, vezu između ovih molitava? Na prvi pogled izgleda da nijesu u nikakvoj međusobnoj vezi, a čujte kako je sve to lijepo povezano.

I to ćemo najlakše prikazati s prispodobom. Jeste li kada bili kod kojeg velikog gospodina da molite za koju stvar? Na pragu ste najprije očistili cipele i uravnali odijelo. Zatim ste skromno pokucali. Kad ste se onda našli pred njim, poklonili ste mu se i tek onda izrekli svoju molbu. Na to ste odmah, ako ste samo mogli, dodali i preporuku kojeg uglednog, njemu poznatog čovjeka.

Eto, to mi činimo u predmisi, u pripravi na sv. Misu. U sv. Misi mi ljudi idemo k Bogu, koji nas prima, oživljuje i nasićuje. Kako ćemo doći k Bogu? 1. Prije nego uđemo, na pragu (misnik doista stoji pred stepenicama oltara) očistimo prašinu grijeha i pomanjkanja. »Moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh!« priznaje grješan čovjek i udara se u skrušena prsa. Naravski, ovdje se pred vratima možemo očistiti samo prašine malih grijeha koja je pala po nama na putu, jer blato velikih grijeha moramo da temeljito očistimo u sv. ispovijedi prije nego se uputimo k velikom gospodinu, svemogućem Bogu. To je eto sadržaj i smisao pristupnih molitava. — 2. Zatim puni čeznuća kucamo i ponizno vapimo: »Gospodine, smiluj se!« A ne kucamo samo jedamput, već tri puta, jer idemo u pohode presv. Trojstvu, jednom Bogu u trim Božanskim osobama. — 3. Kad uđemo, eto nas pred presv. Trojstvom, pa Mu se najprije duboko poklonimo krasnim hvalospjevom »Slava Bogu na visini«. I u toj pjesmi spominjemo sve tri Božanske osobe. — 4. Tada tek pristupimo k Bogu, obično k Bogu Ocu, da Mu iskažemo svoju molbu, koja je ujedno glavna molitva toga dana. Zato su početne molitve uvijek onako lijepe i duboke. A da nas Bog doista usliši, iz žepa potegnemo preporučno pismo. Što mislite, od koga je to? Od onoga koji kod nebeskog Oca ima velik ugled, a nas poznaje i voli. Samo jedan je takav naš posrednik, Isus Krist. On je naš brat, jer ima istu čovječju narav kao i mi. On je ujedno pravi Bog koji sjedi o desnu Boga Oca. Isusova će nam preporuka sigurno koristiti, kako je i sam obećao. Zato svaku molitvu svršavamo: »Po Gospodinu našem Isusu Kristu . . .« Kao da kažemo: našu molbu preporuča Isus, mi molimo u ime Onoga koji je obećao da će nam svaka molitva po Njemu biti uslišana, dakle . . . Shvaćate li sada krasnu vezu prvog dijela sv. Mise, bogoslužja molitve? Sve po redu: kajem se, kucam, pozdravljam i molim.

Kad nebeski Otac ugleda preporuku svog Sina, diže se s prijestolja, ide nam ususret, pa nas hvata za ruku i uvodi u svoju palaču. A prije nego će nam uslišati molbu, hoće da nam mnogo lijepa i korisna pripovijeda o svom kraljevstvu, da nas tako što bolje pripravi za nebeske darove. Dosada smo mi govorili Bogu, a sada trojedini Bog govori nama. Otac nam obično šalje svog poslanika pa nam govori u poslanici. Sin sâm nam progovara u evanđelju, a Duh Sveti, koji prebiva u svojoj Crkvi te je vodi i uči, govori nam u propovijedi. To je eto drugi dio predmise ili priprave na sv. žrtvu: slušam riječ Božju. U molitvi se je srce pripravilo da nam riječ Božja prodire do dna srca pa se iz grudi vine samo jedan odgovor: Vjerujem u Oca i Sina i Duha Svetoga, vjerujem iz svega srca. Vjera je zaključak predmise i uvod u sv. Misu.

Predmisa je dakle prava nebeska audijenca. A što ti, dragi kršćanine, radiš dok te sv. Crkva vodi u tako visok i važan posjet?

Malim prijateljima.

Ove vas nedjelje, draga djeco, želim posebno upozoriti na naše slavenske apostole, sv. braću Ćirila i Metodija. Mnogo im dugujemo, svoju vjeru, svoju prosvjetu, a i svoju narodnost. Bogu moramo biti zahvalni što nam je u odlučnom času poslao tako velike svoje poslanike, koji su nas obratili na pravu vjeru i vezali nas uz rimsku pećinu. Sve što imamo i sve što jesmo, Bog nam je po njima dao. Za nas su radili, za nas su trpjeli na svijetu, a i u nebu za nas živu.

Ponosni moramo da budemo da po njima imamo tisućljetnu povlasticu, koje nema nijedan drugi narod: službu Božju na svome jeziku. I dok su ostali katolički narodi zapustili tu veliku povlasticu, jedini smo mi Hrvati sačuvali tu dragocjenu baštinu. Ima čitavih hrvatskih krajeva gdje se još i sada upotrebljava staroslavenski u službi Božjoj, a ako Bog da, neće proći mnogo da će to biti posvuda dozvoljeno. Cijeniti i ljubiti moramo tu veliku povlasticu. Zato svi, osobito koji imate prigode, naučite dobro služiti sv. Misu staroslavenski po prilogu u 15. broju našeg listića, da se tako priviknete na neke male razlike staroslavenskog i našeg živog jezika.

Nego nažalost ni Slaveni ne ostadoše vjerni baštini koju nam zadobiše sv. braća. Nesretni je istočni raskol velik dio Slavena odijelio od Isusova namjesnika na zemlji. Grčki su patrijarsi razdijelili slavenske narode. Zato moramo moliti, da svi Slaveni budu

opet jedno stado pod jednim pastirom, što ga je Isus odredio. Dobro je raditi i moliti za širenje kršćanstva među poganima, ali naša je još veća dužnost da radimo i molimo za sjedinjenje svih Slavena. Neka nam sv. braća isprose od Boga tu veliku milost! Osobito se moramo moliti za nesretnu Rusiju, koja toliko trpi. Sadanji je sv. Otac Papa nebrojeno puta pozvao kršćanski svijet da moli za Rusiju. I on se sam u svakoj sv. Misi sjeća drage Rusije. Najviše pak morate moliti vi, djeco, jer u Rusiji baš djeca najviše trpe. Neka vam se zato iz srca često vine uzdah što ga je sv. Otac preporučio i obdario oprostima: »Spasitelju svijeta, spasi Rusiju!«

A na koncu evo vam lijepe pjesme na čast sv. braći. Mnogo je pjesama njima u čast spjevano, a ovu je crkvenu pjesmu spjevao njihov veliki štovatelj, sam Papa Leon XIII:

Vi krasne zvijezde doma svog,
I cijelog svijeta slavenskog,
O braćo sveta, godišnjom
Veličamo vas popjevkom!

U susret Rim vam pohrli,
Ko otac djecu izgrli
I pastirsku vam dade čast
I blagoslov i velju vlast.

U očišćenim grudima
Zaplamsa ljubav ljudima,
Gdje rastô trn i korov klet,
Procvjeta lijep nebeski cvijet.

Pronesoste u tamni mrak
Božanstvenoga križa znak,
Množinom duša, mnogi kraj
Razasja svete vjere sjaj.

Domovinom vam sad je raj,
O čujte vruć nam uzdisaj:
Vrh roda bdijte slavenskog,
Da ostane uz Boga svog.

U ovčarnici Kristovoj
Nek stan se nađe braći svoj,
Da sveđ u vjeri rastuć tu
S pređima se natječu.

O Trojstvo sveto, čuj nam glas,
I ljubavlju potakni nas,
Da krenemo sa snagom svom
Po slavnom tragu otačkom. Amen.

Imprimatur! Hvar, 9. XI. 1934. Br. 2492/34. † Miho, biskup.

»ŽIVOT S CRKVOM« izlazi sedmično. Pretplata na godnu Din 40.
Pojedini broj 1 Dinar.

Uređuje: Sveć. Josip Kirigin, Hvar. — Izdaje: Hrv. Knjižara, Split.

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruge u Splitu.

Tisak Leonove Tiskare (zastupnik Josip Dadić), Split.